

Dokumenttyp Vårdgivardirektiv	Ansvarig verksamhet	Version 1	Antal sidor 5
Dokumentägare Marie-Louise Mauritzon övergripande studierektor	Fastställare	Giltig fr.o.m.	Giltig t.o.m.

Vårdgivardirektiv angående läkarnas specialiseringstjänstgöring (ST)

Gäller för: ST-läkare enligt Socialstyrelsens målbeskrivning 2015:8

Inledning

Med följande direktiv vill Landstingsstyrelsen säkerställa att läkarnas specialiseringstjänstgöring i Värmland följer de föreskrifter och allmänna råd som föreskrivs i SOSFS 2015:8. Dokumentet är ett övergripande direktiv från vårdgivare till verksamheten för att förtydliga vårdgivarens och övriga aktörers ansvar för ST-utbildningen.

Lagar och föreskrifter

Till grund för direktiven ligger Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2015:8. Författningen anger föreskrifter som är bindande (ska) samt allmänna råd innebärande rekommendationer om hur författningen kan eller bör tillämpas (bör).

Landstinget i Värmlands tolkning av SOSFS 2015:8

Den legitimerade läkare som vill uppnå specialistkompetens ska genomgå vidareutbildning under minst fem år på heltid, för att förvärva de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivits för den sökta specialistkompetensen. Denna ska förvärfvas genom tjänstgöring som läkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning (SOSFS 2015:8, 4 kap).

Den legitimerade läkare som genomgår specialiseringstjänstgöring (ST-läkaren) ska ha ett utbildningsprogram som utgår från målbeskrivningen för specialiteten. Utbildningsprogrammet ska vara individuellt och omfatta den tjänstgöring och kompletterande utbildning som behövs för att uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen. Det individuella utbildningsprogrammet bör innehålla:

- planerad intern och extern utbildning
- planerat deltagande i forsknings- och kvalitetsutvecklingsarbeten och
- planerad tid för regelbundna självstudier

Där de anges i målbeskrivningen för specialiteten ska följande föreskrivna utbildningsaktiviteter genomföras:

- auskultationer
- kliniska tjänstgöringar under handledning
- kurser
- kvalitets- och utvecklingsarbeten och
- självständiga skriftliga arbeten enligt vetenskapliga principer

Vårdgivarens ansvar

Vårdgivaren ska tillse att det finns dokumenterade rutiner så att specialiseringstjänstgöringen kan genomföras och regelbundet utvärderas. Vårdgivaren ansvarar för att extern granskning av utbildningen vid respektive verksamhet sker regelbundet. Denna granskning bör genomföras vart femte år.

Vårdgivaren ska ansvara för att det finns tillgång till studierektor som ska vara läkare med specialistkompetens, samt tillgång av handledare. Båda ska ha genomgått handledarutbildning. Även medarbetare ska finnas tillgängliga som kan ge nödvändiga instruktioner och verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt.

Vårdgivaren ansvarar för att det finns tillgång till obligatoriska kursmoment inom de allmänna kompetensområdena i tillräcklig omfattning:

- delmål a1= medarbetarskap, ledarskap och pedagogik
- delmål a2= etik, mångfald och jämlikhet
- delmål a5= medicinsk vetenskap
- delmål a6= hälso- och sjukvårdens organisation, samt lagar och andra föreskrifter
- delmål b1=kommunikation med patienter och närstående
- delmål b2= sjukdomsförebyggande arbete
- delmål b3=läkemedelsbehandling
- delmål b4= försäkringsmedicin
- delmål b5=palliativ vård i livets slutskede.

Verksamhetschefens ansvar för ST-utbildningen

- Att tillse att ett utbildningsprogram upprättas för ST-läkaren.
- Att ansvara för att huvudhandledare med relevant specialistkompetens och fullgjord handledarutbildning utses.
- Att förutsättningar ges för att handledning kan ske under hela ST-perioden i en omfattning av minst en timme varannan vecka med huvudhandledaren.
- Att utvärdering av utbildningsprogrammet sker varje år.
- Att utvärdering av ST-läkarens kompetensutveckling sker återkommande under utbildningstiden.
- Att skapa organisatoriska och lokalmässiga förutsättningar så att ST-läkarens utbildning kan genomföras enligt uppgjord plan.
- Att tillräcklig tid avsätts för ST-läkarens kompetensutveckling inkluderande handledning, auskultationer, medsittningar, deltagande i kollegiala fortbildningsgrupper, seminarier mm samt nödvändig

dokumentation.

- Att ST-läkaren får möjlighet till avsatt studietid fyra timmar per vecka för självstudier och internutbildning.
- Att utfärda intyg vid ST-läkarens ansökan om specialistkompetens.

Verksamhetschefen eller den läkare med avsedd specialistkompetens till vilken verksamhetschefen har gett uppdraget, bör med ST-läkare hålla årliga kompetensutvecklingssamtal, vilka bör dokumenteras.

Verksamhetschefen eller den läkare med avsedd specialistkompetens till vilken verksamhetschefen har gett uppdraget, och huvudhandledaren ska utfärda intyg på blankett SOSFS 2015:8, bilaga 1 som visar att läkaren har tillägnat sig de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som anges i den fastställda målbeskrivningen samt fullgjort minst fem års tjänstgöring på heltid under handledning och använt sig av lärandemetoderna i målbeskrivningen.

Studierektorns ansvar

Studierektorn bör vara en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschefer, handledare och ST-läkare.

- Att bistå i upprättandet och revideringar av utbildningsprogrammet.
- Att utarbeta introduktionsprogram för ny ST-läkare/randande ST-läkare.
- Att vid problem avseende handledning eller tjänstgöring bistå ffa handledare men vid behov även ST-läkare och verksamhetschef.
- Att tillförsäkra att god utbildningskvalitet uppnås.
- Att tillse att samtliga handledare har handledarutbildning.
- Att hålla kontakt med andra enheter/kliniker där sidotjänstgöring sker.
- Att ansvara för att en samlad uppföljning av ST-läkarens utbildning sker minst en gång per år genom ST-kollegium.
- Att tillse att AT-läkaren har avsatt tid för självstudier.
- Att ansvara för randutbildning av utsända och mottagna randutbildade ST-läkare.

Huvudhandledarens ansvar

Handledning ska ges kontinuerligt i form av stöd och vägledning och bör planeras in i ordinarie tjänstgöringsschema regelbundet. Tidsåtgången för handledning är minst två timmar per månad.

- Att samverka med verksamhetschef och studierektor.
- Att tillsammans med verksamhetschef, studierektor och ST-läkare medverka till upprättandet av ett utbildningsprogram.
- Att ta initiativ till och genomföra regelbundna handledarsamtal i överenskommelse med ST-läkaren i en omfattning av minst en timme varannan vecka under ST-läkarens tjänstgöring inom hemmakliniken. Under övrig utbildningstid en timme per månad.
- Att stödja ST-läkarens kompetensutveckling genom att ge regelbunden

feed-back inkl. medsittning och uppmuntra ST-läkaren att fortlöpande dokumentera sina erfarenheter och uppnådd kompetens.

- Att bistå med råd om litteratur, tidskrifter och kurser.
- Att i samverkan med forskningshandledare ge ST-läkaren stöd i att genomföra ett skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer.
- Att medverka vid årlig avstämning av ST-läkarens kompetensutveckling i ST-kollegium.
- Att utfärda intyg vid ST-läkarens ansökan om specialistkompetens.

ST-läkarens ansvar

ST-läkaren bär huvudansvaret för sin egen kompetensutveckling.

- Att följa Socialstyrelsens föreskrifter för specialiseringsutbildningen.
- Att delta i den egna verksamhetens normala patientarbete inklusive eventuell jourverksamhet samt medverka i utvecklingsarbetet.
- Att upprätta ett utbildningsprogram i samråd med verksamhetschef, huvudhandledare och studierektor.
- Att fortlöpande dokumentera kompetensutvecklingen och uppnådda delmål i målbeskrivningen.
- Att tillse att utbildningsprogrammet utvärderas tillsammans med huvudhandledaren minst en gång om året och att programmet vid behov revideras, samt att uppnådd kompetens utvärderas.
- Att genomgå kurser eller motsvarande teoretiska utbildningsmoment internt och externt i den omfattning som krävs.
- Att medverka i regelbundna handledarsamtal och dokumentera dem.
- Att göra ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- Att göra ett kvalitetskontrollarbete.
- Att återrapportera från kurser och möten i lämpligt forum.
- Att under ledning handleda mindre erfarna kollegor och annan sjukvårdspersonal.

Särskilda föreskrifter för kompetens inom medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Samtliga ST-läkare oavsett specialitet ska genomgå kurs i medicinsk vetenskap och skriva ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer. Den sammanlagda tidsåtgången för kurs och skriftligt arbete bör vara 10 veckor. Arbetet skall ske under handledning och det bör finnas tillgång till disputerad bihandledare under arbetets utformning. I granskning och godkännande av det skriftliga arbetet bör finnas vetenskaplig kompetens motsvarande minst doktorsexamen. Respektive FOU-enhet bör bidra till utformningen av granskningen av projektarbetet. Enligt nya målbeskrivningen SOSFS 2015:8 kan det vetenskapliga arbete som ST-läkaren utfört under sin grundutbildning på 30 HP få tillgodoräknas om verksamhetschefen och handledaren godkänner projektarbetet. Men ST-läkaren måste genomgå vetenskaplig kurs.

Specialistkompetens i bas och grenspecialiteter

För att få bevis om specialistkompetens i en grenspecialitet ska läkaren ha ett bevis om specialistkompetens i en basspecialitet.

Specialiseringstjänstgöring i en grenspecialitet kan påbörjas inom ramen för specialiseringstjänstgöringen i basspecialiteten.

Marie-Louise Mauritzon

Övergripande studierektor

Sökord:

Utarbetad av: